

Zaaknummer: 0000833669
Onderwerp: Herijking RES 2024 met toevoeging zoekgebied voor wind
Datum raadsvergadering: 24 september 2024

Portefeuillehouder: R.H. Schoemaker
Programma: 7. Volksgezondheid en milieu

Publiekssamenvatting

De Regionale Energiestrategie 1.0 (RES) is medio 2021 vastgesteld door de gemeenteraden van Langedijk en Heerhugowaard.

Met de herijking RES 2024 stellen de raden de wijzigingen en toevoegingen van zoekgebieden vast voor de gebieden binnen de eigen gemeente.

Na een verzoek van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en het Recreatieschap Geestmerambacht (Recreatieschap) heeft het college van Dijk en Waard besloten een nieuw zoekgebied voor wind nabij de N504 te verkennen. De verkenning is afgerond en het college stelt aan de raad voor om een zoekgebied voor windenergie nabij de N504 vast te stellen en deze op de RES-zoekgebiedenkaart toe te voegen. Ook wordt de raad gevraagd om de herijking RES 2024 vast te stellen.

Voorgesteld besluit

De gemeenteraad besluit:

1. de herijking RES Noord-Holland Noord 2024 vast te stellen, als resultaat van de regionale samenwerking in de RES-regio Noord-Holland Noord.
2. kennis te nemen van de Verkenning zoekgebied windturbines nabij de N504 en de Quicksan ecologie windenergie nabij de N504.
3. als aanvulling op de herijking RES, het verkenningsgebied voor windenergie dat wordt begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot) als zoekgebied vast te stellen (hierna: zoekgebied nabij de N504) en deze toe te voegen op de RES-zoekgebieden kaart.

Inleiding

De RES geeft invulling aan de afspraken uit het Nederlandse Klimaatakkoord (2019) waarin is afgesproken dat 30 energieregio's in Nederland een Regionale Energiestrategie (RES) opstellen en afspraken maken om in 2030 samen 35 terawattuur (TWh) aan grootschalige hernieuwbare elektriciteit op land op te wekken. De optelsom van alle 30 RES-en is 55 TWh. Landelijk is afgesproken dat dit het nieuwe streefdoel is voor de RES-opgave.

In 2021 is de [Regionale Energiestrategie 1.0](#) vastgesteld met daarin het gezamenlijke bod van de regio Noord-Holland Noord om 3,6 TWh aan hernieuwbare elektriciteit op te wekken in 2030. In bijlage 5: Proces RES is aangegeven hoe de RES 1.0 tot stand is gekomen en wat de stappen zijn geweest om te komen tot de voorliggende herijking van de RES.

Op 21 februari 2023 heeft het college de raad geïnformeerd met de Voortgangsrapportage RES. Hierin wordt gesteld dat de RES NHN toe is aan een herijking. In juni 2023 is hiervoor de 'Uitgangspuntennotitie herijking RES' vastgesteld in het college.

In december 2023 heeft het HHNK gemeente Dijk en Waard verzocht een zoekgebied voor windenergie in de brede berm van de N504 in de herijking RES op te nemen. Daarnaast heeft het Recreatieschap in januari 2024 eenzelfde verzoek aan de gemeente gedaan. Er is dus sprake van een verzoek tot wijziging in de RES-zoekgebieden in de gemeente Dijk en Waard.

Om een goede afweging te kunnen maken heeft het college beide verzoeken samengevoegd tot één groter en gecombineerd zoekgebied om te verkennen. Het gebied wordt begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot). Zie bijlage 4: Kaartjes zoekgebied nabij de N504. De raad is hierover op 30 januari 2024 geïnformeerd met het collegebericht 'verkenning RES zoekgebied Wind'.

Met de verkenning en de quickscan als onderbouwing wordt aan HHNK en het Recreatieschap de mogelijkheid geboden voor eventuele ontwikkeling van de opwek van windenergie in dit gebied. Dit draagt bij aan de ambitie van de raad om CO2 neutraal in 2050 te zijn en helpt bij het verminderen van de druk op het energienet. Met het aanwijzen van een zoekgebied staat niet vast dat de windturbines ook daadwerkelijk geplaatst zullen worden. Hier is altijd nader onderzoek en participatie met omwonenden en andere belanghebbenden voor nodig. Nadere besluitvorming vindt plaats in de gemeenteraad.

Uitkomsten onderzoek en conclusies

De voormalige gemeente Langedijk heeft bij haar besluit over de concept RES 1.0 de volgende wensen en bedenkingen geuit:

Zoekgebieden voor windenergie zijn akkoord doch in het algemeen dient men terughoudend te zijn met wind op land en alleen nog aansluiting te zoeken bij bestaande windmolenopstellingen. Landschappelijk kwetsbare en/of waardevolle gebieden dienen daarbij nadrukkelijk ontzien te worden.

Bij het besluit over de RES 1.0 is een amendement aangenomen waarin staat dat met het oog op geluidsoverlast en slagschaduw vooralsnog een grens van 600 meter tot woningen moet worden aangehouden.

In het coalitieakkoord *Thuis in Dijk en Waard* dat door de huidige gemeenteraad is vastgesteld, is vervolgens de 600 meter grens genuanceerd met de passage *dat de afstand tot woningen zodanig moet zijn dat dit volgens objectieve normen niet leidt tot gezondheidsproblemen*.

Op basis van deze uitgangspunten heeft het college een natuur- en landschapsonderzoek met betrekking tot windturbines laten uitvoeren naar het zoekgebied nabij de N504. In dit onderzoek is naar verschillende aspecten gekeken: afstand tot woningen, landschappelijke inpassing en ecologie en natuur. Hieronder zijn de resultaten samengevat, de volledige rapporten zijn terug te vinden in de bijlagen.

Afstand

Er zijn geen harde normen meer met betrekking tot de afstand van windturbines tot woningen. Decentrale overheden kunnen hierin zelf beleid opstellen, zolang er geen onaanvaardbare effecten op gezondheid en veiligheid van omwonenden zijn. In het onderzoek zijn verschillende afstandsnormen verkend. Wanneer 600 meter vanaf woningen aangehouden wordt, dan zijn er geen mogelijkheden om windturbines te plaatsen in het potentiële zoekgebied N504. Een afstand van 300, 350 of 400 meter biedt wel mogelijkheden om het onderzoeksgebied aan te merken als zoekgebied.

Ecologie en natuur

In deze verkennende fase zijn de effecten op flora- en fauna nog onduidelijk en afhankelijk van nadere planvorming. Een eenduidige conclusie wat de effecten werkelijk zullen zijn en wat wel of niet mogelijk is in dit gebied, kan nog niet gegeven worden. Een opvolgende toetsing is na dit stadium noodzakelijk. Veel is afhankelijk van de exacte locatie die gekozen wordt, daarnaast zijn de gondelhoogte en bereik van de wieken bepalend voor potentiële effecten. M.a.w. woorden: dit is maatwerk.

Algemeen

Vanuit lokaal perspectief is er een kans om windturbines te realiseren conform de visie van het Recreatieschap waarin de mogelijkheid voor windmolens benoemd staat. Bovendien kan de opgewekte energie lokaal worden gebruikt door het Recreatieschap en Hoogheemraadschap.

Uit de verkenning en de quickscan blijkt dat er op dit moment geen concrete bezwaren zijn voor het aanwijzen van het onderzoeksgebied als zoekgebied voor windenergie.

Met de aanwijzing kunnen het HHNK en Recreatieschap verder onderzoeken in hoeverre realisatie van opwek door wind een haalbare business case oplevert. In het stadium van mogelijke realisatie kan alsnog blijken dat de realisatie van een turbine teveel negatieve effecten heeft op beschermde soorten (vleermuizen en/of vogels).

Dat staat een aanwijzing als zoekgebied nu echter niet bij voorbaat in de weg want met het aanwijzen van een zoekgebied staat niet vast dat de windturbines ook daadwerkelijk geplaatst zullen worden. Hier is altijd nader onderzoek en besluitvorming voor nodig naast participatie met omwonenden en andere belanghebbenden.

Beoogd effect

1. De herijking RES 2024 draagt bij aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Dijk en Waard en daarmee ook aan de afspraken uit het Klimaatakkoord.
2. De herijking is een actualisatie van de RES 1.0 en het bod van de Energieregio NHN.
3. Voor de RES-regio NHN draagt de herijking bij aan het doel om als regio 3,6 TWh duurzame energie op te wekken.

Kader

- Akkoord van Parijs

Over de energietransitie zijn nationaal en internationaal bindende afspraken gemaakt tijdens de Klimaatop van Parijs met bijna alle landen van de wereld.

- Nationale Klimaatwet

In de [Klimaatwet](#), artikel 2, lid 1 tot en met 3, staan drie doelen:

1. Een vermindering van 95% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2050;
2. Een vermindering van 49% (t.o.v. 1990) van de broeikasgasuitstoot in 2030;
3. 100% broeikasgas-neutrale elektriciteit in 2050.

Dit betekent dat de gemeente zich moet inspannen om een bijdrage te leveren aan deze doelen.

- Klimaatakkoord

In Nederland krijgt de energietransitie gestalte via de vastgestelde Klimaatwet en de concretisering van de afspraken die nodig zijn om de doelen te behalen, het Nederlandse Klimaatakkoord. Hierin staat vermeld dat elke regio een Regionale Energiestrategie dient op te stellen. Het hoofdstuk over de RES in het Klimaatakkoord vindt u [hier](#), vanaf bladzijde 222.

- De RES 1.0
- Het coalitieakkoord Thuis in Dijk en Waard 2023-2026
- De Omgevingswet

Argumenten per beslispunt

1. De herijking RES Noord-Holland Noord 2024 vast te stellen, als resultaat van de regionale samenwerking in de RES-regio Noord-Holland Noord;

1. De herijking van de RES dient meerdere doelen

- a. De RES-regio NHN (gemeenten, hoogheemraadschap, provincie) heeft afspraken gemaakt in de RES om als regio NHN 3,6 TWh duurzame energie op te wekken in 2030. Het is van belang om deze ambitie in de zoekgebieden tijdig te kunnen realiseren. Door de actuele wijzigingen en nieuwe ontwikkelingen vast te stellen in de herijking RES 2024, kunnen de wijzigingen tijdig in het omgevingsbeleid van gemeenten en provincie worden opgenomen. Dit is belangrijk om te kunnen blijven koersen op vergunningverlening in 2025 en realisatie van de ambitie van 3,6 TWh opwek in 2030.

- b. Voor de netbeheerders dient de herijking als uitgangspunt om uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk te plannen.
 - c. De herijking geeft duidelijkheid wat waar eventueel kan en mag aan inwoners, maatschappelijke belangenorganisaties, ontwikkelaars, bedrijfsleven en andere belanghebbenden.
- 2. Kennis te nemen van de Verkenning zoekgebied windturbines nabij de N504 en Quickscan ecologie windenergie nabij de N504.
 - 1. *Uit de Verkenning zoekgebied windturbines nabij de N504 en Quickscan ecologie windenergie nabij de N504 blijkt dat er mogelijkheden zijn om het gebied aan te wijzen als zoekgebied.*
 - a. De resultaten van deze onderzoeken geven vooralsnog geen concrete bezwaren om het gebied aan te wijzen als zoekgebied.
 - b. In de verkenning wordt geconcludeerd dat er mogelijkheden zijn voor windenergie in het gebied.
 - c. De quickscan geeft handvatten voor hoe de impact op flora en fauna zoveel mogelijk kan worden geminimaliseerd.
 - d. Beide onderzoeken bieden een goede basis voor verder onderzoek in een volgend stadium. Dit is maatwerk.
- 3. Als aanvulling op de herijking RES, het verkenningsgebied voor windenergie dat wordt begrensd door de noordzijde N504, Festivalweg, Wagenweg en een lijn van 200 meter vanaf de Kanaaldijk (incl. baggerdepot) als zoekgebied vast te stellen (hierna: zoekgebied nabij de N504) en deze toe te voegen op de RES-zoekgebiedenkaart.
 - 1. *De Mogelijkheid wordt geboden om nader onderzoek naar windmolens in dit gebied te doen.*
 - a. Met de aanwijzing kunnen het HHNK en Recreatieschap onderzoeken in hoeverre realisatie van opwek door wind een haalbare business case oplevert.
 - b. Met het aanwijzen van een zoekgebied staat niet vast dat de windturbines ook daadwerkelijk geplaatst zullen worden. Hier is altijd nader onderzoek en besluitvorming voor nodig naast participatie met omwonenden en andere belanghebbenden.
 - 2. *Gemeente Dijk en Waard biedt met de aanwijzing van dit zoekgebied de mogelijkheid om bij te dragen aan de (eigen) klimaatdoelen.*
 - a. Door deze stap te zetten wordt de mogelijkheid geboden voor eventuele ontwikkelingen van de opwekking van windenergie door HHNK en Recreatieschap.
 - b. Het HHNK is provinciaal een van de grootste energiegebruikers. Energie opwekken door middel van wind zorgt ervoor dat de waterzuivering voor een groot deel duurzaam in haar eigen energie kan voorzien.
 - c. Windturbines op grondgebied van het Recreatieschap kunnen bijdragen aan de exploitatie van het recreatiegebied.
 - d. Voor de RES-regio draagt het bij aan het doel om als regio 3,6 TWh duurzame energie op te wekken tot 2030.
 - e. Het opwekken van de eigen energiebehoefte door het HHNK betekent mogelijk ook meer ruimte op het elektriciteitsnet voor andere ontwikkelingen.
 - 3. *De opgave voor duurzame energieopwekking*
 - a. Om de doelstelling van 3,6 TWh duurzame energie opwekking te halen is het nodig om zoveel mogelijk opties te verkennen. Immers, niet alle zoekgebieden worden ingevuld met opwekking van duurzame energie, en toevoeging van nieuwe gebieden is dus nodig om aan de grote opgave te voldoen.

- b. De doorlooptijden van duurzame energieprojecten zijn lang. Door dit zoekgebied toe te voegen krijgen HHNK en het Recreatieschap de kans om dit verder te onderzoeken.

Kanttekeningen en risico's

Er zijn geen risico's verbonden aan het opnemen van het nieuwe zoekgebied. De zoekgebieden uit de RES krijgen pas juridische status wanneer deze worden vastgelegd in documenten die vallen onder de Omgevingswet. Voor de gemeente betekent dit dat pas bij opname van de RES-zoekgebieden in omgevingsplannen, deze juridisch zijn geborgd. De raad gaat over de vaststelling hiervan. Kort gezegd: met het opnemen van dit zoekgebied in de herijking verplicht de raad zich niet om windturbines toe te staan.

Alternatieven

Niet opnemen van het zoekgebied nabij de N504 in de herijking

Dit betekent dat het voor Dijk en Waard moeilijker wordt om aan de afspraken uit het Klimaatakkoord en aan de eigen duurzaamheidsdoelstellingen te voldoen.

Samenwerking en participatie

In het RES-proces van Noord-Holland Noord wordt interbestuurlijk samengewerkt tussen de 17 gemeenten, de provincie en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De deelnemende overheden behouden daarin hun eigen rol en bevoegdheden en werken informerend, meningsvormend en beleidsvoorbereidend samen.

In de uitvoering van de RES zijn de gemeenten verantwoordelijk om zoekgebieden verder te concretiseren en samen met initiatiefnemers de haalbaarheid van projecten te onderzoeken. Daarnaast zorgen gemeenten voor kaders voor participatie en lokaal eigendom, afstemming met de netbeheerder, de buurgemeenten en waar nodig met de provincie en HHNK.

Voor de herijking RES 2024 is om die reden geen regionaal, uniform participatieproces georganiseerd zoals in de aanloop naar de RES 1.0. Participatie is na de vaststelling van de RES 1.0 maatwerk geworden en vindt op gemeente/zoekgebied-niveau plaats.

Op initiatief van het HHNK en Recreatieschap zal uitgebreide participatie in het verdere proces nog plaatsvinden.

Financiën

Het aanwijzen of wijzigen van een RES-zoekgebied heeft geen directe financiële gevolgen voor de gemeente. Op het moment dat gestart wordt met een project voor wind in het zoekgebied zal nader onderzoek uitgevoerd moeten worden omdat dan precies bekend is welk type (en aantal) windmolen er gerealiseerd zal worden. Dat is bij dit besluit niet aan de orde omdat het nu alleen gaat om de vaststelling van de herijking RES 2024 en de toevoeging van een zoekgebied aan de herijking.

Het budget voor het regionale RES-proces en de ondersteuning door de programmaorganisatie RES NHN is geborgd door een landelijke en provinciale bijdrage.

Bij realisatie van een windturbine op het deel van het Recreatieschap kunnen de opbrengsten die hieruit ontstaan ten goede komen aan het Recreatieschap en door een mogelijk lagere afdracht, ten goede komen aan de gemeente.

Communicatie

De [website van de Energieregio Noord-Holland](#) is het centrale communicatiemiddel. De herijking RES 2024 is hierop terug te vinden. Eind september 2024 is de nieuwe versie van de [RES-viewer](#) online.

Uitvoering

Als de raad positief oordeelt om van de locatie nabij de N504 een zoekgebied wind te maken dan oordelen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten in het najaar van 2024 over de wenselijkheid van de opwek van windenergie op deze locatie. Met het aanwijzen van een zoekgebied staat niet vast dat de windturbines ook daadwerkelijk geplaatst zullen worden. Hier is altijd nader onderzoek en besluitvorming voor nodig naast participatie met omwonenden en andere belanghebbenden.

Bijlagen, onderdeel van het besluit

1. Herijking RES NHN 2024
2. Verkenning zoekgebied windturbines nabij de N504
3. Quicksan ecologie windenergie nabij de N504
4. Kaartjes zoekgebied nabij de N504

Bijlagen ter informatie

5. Proces RES